

Autor: [Dr. Igor Stenzel](#)

UG (haftungsbeschränkt) jako alternatywna forma działania na rynku niemieckim

Dla polskich inwestorów, planujących działalność gospodarczą na niemieckim rynku, interesująca może się okazać możliwość utworzenia szczególnej formy prawnej. Warto z pewnością wskazać tę strukturę, choćby z tego powodu, że jest ona obca polskiemu prawu. Mowa o spółce przedsiębiorców o ograniczonej odpowiedzialności (Unternehmergeellschaft [haftungsbeschränkt]), formie szczególnej niemieckiej GmbH, często określanej potocznie jako "mini GmbH", a także za pomocą skrótu UG (haftungsbeschränkt).

Mini GmbH w zarysie

W przeciwieństwie do naszkicowanych już w poprzednich wpisach niemieckich form spółki z o.o. ([GmbH](#)) oraz spółki komandytowej ([KG](#)), UG (haftungsbeschränkt) nie posiada odpowiednika w polskim systemie prawnym, będąc przez to, z perspektywy prawnoporównawczej, unikalną względem funkcjonujących w Polsce struktur.

Mini GmbH nie ma w Niemczech długiej historii: wprowadzona została ustawą z 2008 roku o modernizacji prawa o spółce z ograniczoną odpowiedzialnością i zwalczaniu nadużyć (*Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen, MoMiG*), świętowaną jako największa reforma prawa dotyczącego GmbH od ponad 100 lat.

UG (haftungsbeschränkt) stanowiła reakcję niemieckiego ustawodawcy na pilną, wzmaganą przez międzynarodową rywalizację z angielską Limited, potrzebę praktyki gospodarczej oraz prawnej uczynienia niemieckiego prawa spółek kapitałowych z ograniczoną odpowiedzialnością bardziej dostępnym oraz elastycznym.

Niemiecka praktyka gospodarcza obserwowała w tamtym czasie wzrastające powodzenie formy prawnej spółki Limited (angielskiej *Private Company Limited by Shares*), która nie posiada określonego wymogu odnośnie wysokości kapitału. Założenie GmbH wymagało (oraz nadal wymaga) wniesienia początkowego kapitału zakładowego w wysokości co najmniej 25 000 euro.

W wyniku wzmocnienia unijnej swobody przepływu kapitału, coraz więcej graczy na niemieckim rynku sięgało po formę Limited; w ten sposób unikano obowiązku wpłaty stosunkowo znacznej sumy na pokrycie minimalnego kapitału zakładowego, wymaganego przy zakładaniu GmbH, już na początku rozpoczynanej działalności.

Na te zjawiska zareagował niemiecki prawodawca wprowadzeniem UG (haftungsbeschränkt), będącą szczególnym wariantem GmbH, nie zaś oryginalną formą prawną. Co to oznacza? W przypadku braku szczególnych regulacji, wobec spółki tej stosuje się rozwiązania przewidziane dla GmbH (i tak, na przykład, formę te obowiązują regulacje właściwe dla GmbH, a odnoszące się do zarządu, ograniczenia odpowiedzialności do majątku spółki, zasady wpisu do rejestru handlowego itp.). Szczególne regulacje obejmują przykładowo zagadnienia dotyczące firmy oraz minimalnej wysokości kapitału zakładowego. Początkowy kapitał zakładowy UG (haftungsbeschränkt) powinien wynosić przynajmniej 1 euro, mogąc naturalnie opiewać na większą sumę. Natomiast odnośnie firmy, UG (haftungsbeschränkt) nie może korzystać z oznaczenia "GmbH". Firma spółki musi zawierać słowa "Unternehmergeellschaft (haftungsbeschränkt)", bądź skrót "UG (haftungsbeschränkt)".

Założeniem niemieckiego ustawodawcy było umożliwienie rozpoczęcia działalności gospodarczej w formie prawnej z ograniczoną odpowiedzialnością osobom, które nie są gotowe/nie mają możliwości wyłożenia sumy w wysokości minimalnego kapitału zakładowego klasycznej GmbH już na wstępie. W ten sposób powstrzymano dalsze rozprzestrzenianie się Limited, zakładanej jedynie w celu podjęcia działalności gospodarczej w Niemczech. W zamian przedsiębiorcy sięgają aktualnie po formę UG (haftungsbeschränkt).

Obowiązek tworzenia rezerwy

Kolejną istotną regulacją szczególną, odnoszącą się do UG (haftungsbeschränkt) w zestawieniu z GmbH, jest obowiązek tworzenia rezerwy (tzw. *Thesaurierungspflicht*). 25% wypracowanego przez spółkę zysku nie może być wypłacana wspólnikom, ale musi być przez nią gromadzona jako rezerwa.

Obowiązek skupiania środków nie jest – inaczej niż można to sobie wyobrazić – ograniczony kwotowo (także na pułapie 25 000 euro). Jednakże w momencie osiągnięcia tej sumy wspólnicy mogą zdecydować się na podwyższenie kapitału ze środków spółki do wysokości minimalnego kapitału zakładowego GmbH. Rachunkowo będzie to polegało na przepisaniu środków spółki z kapitału rezerwowego na kapitał zakładowy, żadne nowe środki nie będą musiały wpłynąć na rachunek spółki. W ten sposób – po zarejestrowaniu podwyższenia kapitału zakładowego w sądzie rejestrowym – UG (haftungsbeschränkt) przekształca się w "klasycz-

ną" GmbH z kapitałem w ustawowej wysokości, a szczególne regulacje właściwe dla mini GmbH nie mają już zastosowania.

W konsekwencji mini GmbH funkcjonuje jako forma stadium przejściowego do klasycznej GmbH. W praktyce można jednak zaobserwować także aktywne długoterminowo UG (haftungsbeschränkt), zwłaszcza, że obrót gospodarczy zdaje się przywyknąć do tej nowej formy prawnej, w związku z tym przekształcenie spółki w GmbH niekoniecznie musi mieć miejsce.

UG (haftungsbeschränkt) w praktyce

Od chwili wprowadzenia w 2008 roku, forma prawna mini GmbH przyjęta została bardzo entuzjastycznie przez przedsiębiorców: zaledwie w ciągu sześciu miesięcy od wejścia w życie ustawy funkcjonowało na rynku – stosownie do danych elektronicznego rejestru handlowego – więcej niż 10 000 spółek UG (haftungsbeschränkt). Powołując się na przedstawione przez profesora Udo Kornbluma statystyki (Kornblum, U., *Bundesweite Rechtstatsachen zum Unternehmens- und Gesellschaftsrecht (Stand 1.1.2014)*, GmbHR 13/2014, s. 694 – 703), ilość zarejestrowanych UG (haftungsbeschränkt) na początku 2014 roku w Niemczech wynosiła niemal 100 tysięcy. Jest to duży sukces tej szczególnej formy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Dalszym fenomenem, obserwowanym w praktyce, jest częste traktowanie tej formy raczej jak "świnki skarbonki" dla uczestnictwa managementu oraz wynikających z niego reinwestycji niż samodzielnego przedsiębiorcy, co nie szkodzi jednak jej powodzeniu wśród praktyków.

Czy mini GmbH ma też wady?

Niemiecka praktyka gospodarcza pokazuje jednakże, że to GmbH cieszy się wciąż lepszą reputacją, większą renomą niż jej "młodsza siostra", UG (haftungsbeschränkt). Założenia niemieckiego parlamentu odnośnie powiązania między wysokością kapitału zakładowego a zaufaniem kontrahentów w dużym stopniu zostały potwierdzone w obrocie. Niższy kapitał zakładowy mini GmbH może wywoływać w obrocie wątpliwości co do wypłacalności spółki. Może to również tłumaczyć częste korzystanie w praktyce z UG (haftungsbeschränkt) jako wehikułu inwestycyjnego. Inaczej niż w przypadku samodzielnego przedsiębiorcy, zaufanie w obrocie gospodarczym nie ma tak wielkiego znaczenia przy tego rodzaju zastosowaniu.

Dla polskiego inwestora, który chce dopiero zbadać swoje możliwości na rynku niemieckim, może być to interesująca pozycja startowa. Jest to również ciekawa alternatywa dla polskiej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, której początkowy kapitał zakładowy wciąż wynosi 5 000 zł.

Powyższy wpis stanowi trzecią część z naszej serii "Praktyczny przewodnik dla polskiego inwestora w Niemczech". Prezentowane w niej będą praktyczne aspekty wejścia przez polskiego przedsiębiorcę na niemiecki rynek. Dotychczas ukazał się wpis, który przybliżył polskiemu inwestorowi najatrakcyjniejszą formę prawną – [GmbH](#), a także jej ciekawe alternatywy: KG oraz [GmbH & Co. KG](#).